

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-000 837
Бањалука, 21.10.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Стаке Гојковић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Х. М. из Ч., кога заступа пуномоћник М. Б., адвокат из П., против тужених Општине П. и РС, које заступа Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника у П., ради накнаде штете, в.с. 480.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Гж-08-000 411 од 16.4.2008. године, на сједници одржаној 21.10.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Приједору број 077-0-П-06-000 006 од 21.12.2007. године одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужиоца којим је тражио да се тужене обавезу да му на име накнаде штете исплате износ од 480.000,00 КМ, са законском затезном каматом почев од подношења тужбе до исплате, и тужилац обавезан да туженим надокнади трошкове парничног поступка у износу од 12.300 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Гж-08-000 411 од 16.4.2008. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужилац побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права и предлаже да се оспорена пресуда преиначи или укине и предмет врати на поновно суђење другом вијећу другостепеног суда.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

У овој парници тужилац захтјева да му тужени надокнаде материјалну штету коју је претрпио услијед експлоатације шљунка са његових некретнина, а која је извршена за вријеме рата у БиХ.

Полазећи од неспорних чињеница да се штетни догађај десио у току ратних дејстава у БиХ, а да је тужилац поднио тужбу за накнаду штету 27.12.2005. године, првостепени суд је закључио да је приговор застарјелости потраживања који су истакле тужене основан. По оцјени првостепеног суда застарјевање није могло тећи до 19.6.1996. године до када тужилац у смислу члана 383. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 27/78 до 57/89 и „Службени гласник РС“, бр. 17/93, 3/96 и 39/03, у даљем тексту: ЗОО) није био у могућности да судским путем захтјева испуњење обавезе, али да су од 19.6.1996. године до подношења тужбе истекли рокови из члана 376. ЗОО, па да је због пасивног држања према свом праву, унутар законом одређеног времена, тужилац изубио право на судску заштиту. Поред тога, првостепени суд је нашао да тужилац није доказао да је власник предметних некретнина него само супосједник некретнина уписаних у пл. 2467/02 к.о. М., нити да је штета наступила због незаконитог поступања тужених, па да су приговори тужених у погледу недостатка активне легитимације тужиоца и пасивне легитимације тужених у овој парници основани.

Одлучујући о жалби тужиоца другостепени суд је прихватио чињенично утврђење и правни закључак првостепеног суда у погледу застарјелости потраживања тужиоца оцјењујући неоснованим жалбени приговор да су рокови застаре тужиоцу почели тећи тек 2005. године када је сазано за штету. Прихватајући ваљаним разлоге првостепеног суда у погледу застарјелости потраживања тужиоца, другостепени суд је оцијенио да остали наводи жалбе који се односе на одговорност тужених и висину штете, нису од утицаја на правилност и законитост првостепене пресуде.

Оспорена одлука је правилна и законита.

Правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање примијенили материјално правне одредбе ЗОО када су тужбени захтјев тужиоца одбили као неоснован због застарјелости потраживања, на коју су се тужени позвали.

Према одредби члана 376. став 1. ЗОО потраживање накнаде штете застарјева за 3 године од када је оштећени дознао за штету и лице које је штету учинило. Ставом 2 исте законске одредбе одређено је да у сваком случају ово потраживање застарјева за 5 година од када је штета настала.

Према утврђењу нижестепених судова тужиоцу је причињена штета на земљишту наведеном у тужби током ратних дешавања у БиХ. Зато је објективни петогодишњи рок застарјелости потраживања накнаде материјалне штете коју тужилац захтјева почео тећи од 20.6.1996. године, то јест након укидања ратног стања и непосредне ратне опасности до када је трајао застој застарјелости из члана 383. ЗОО. До истека овог петогодишњег рока застарјелости 20.6.2001. године тужилац је могао судским путем захтијевати

накнаду. Тужилац је тужбу поднио првостепеном суду 27.12.2005. године, па нема сумње да је тужба поднесена по наступању застарјелости потраживања.

Према одредби члана 360. ЗОО застарјелошћу престаје право захтјевати испуњење, а наступа кад истекне посљедњи дан законом одређеног времена у оквиру ког повјерилац није вршио своје право, ако се онај на коме лежи обавеза испуњења позове на застарјелост.

Погрешно је правно схватање ревидента да је рок застарјелости тужиоцу почео тећи од тренутка када је сазнао да је вршена експлоатација шљунска са предметних некретнина, доласком у Ч. први пут након рата почетком 2005. године. Сазнање оштећеног за штету и лице које је штету причинило јесте одлучно за почетак тока субјективног рока застарјелости из члана 376. став 1. ЗОО. Међутим, овај субјективни рок застаре може се рачунати само у оквиру објективног рока од 5 година (став 2. истог члана) који почиње тећи од момента настанка штете, а у овом случају након престанка несавладивих препрека које су довеле до застоја застарјевања из члана 383. ЗОО, од 20.6.1996. године. Како је објективни рок истекао 20.6.2001. године, чињеница да је тужилац за штету сазнао тек 2005. године, као и околност да то тужене нису оспориле, није од утицаја на исход овог спора.

Како је приговор застарјелости материјално правни приговор, његово истицање од стране тужених води одбијању тужбеног захтјева, па су нижестепени судови правилно примјенили материјално право када су тужбени захтјев тужиоца одбили као неоснован.

Из напријед изложеног произлази да оспорена пресуда нема недостатака на које указује ревизија тужиоца, као ни оних на које овај суд пази по службеној дужности у смислу члана 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07). Зато је примјеном одредбе члана 248. истог закона ревизија одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић